

DİYARBAKIR CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

SUÇ DUYURUSUNDA

BULUNAN:

Özgürlük için hukukçular Derneği
Diyarbakır Barosu Başkanlığı, Adliye Sarayı 4.Kat Yenişehir/DİYARBAKIR
İHD Diyarbakır Şube Başkanlığı

ŞÜPHELİLER: Diyarbakır 3 No'lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun ilgili infaz koruma memurları

SUÇ: Görevi kötüye kullanma, Tehdit, kasten yaralama, İşkence, Hakaret

AÇIKLAMALAR:

1-) Özgürlük İçin Hukukçular Derneği Diyarbakır Şubesi'ne, Diyarbakır Barosu'na ve İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi'ne; mahpus yakınlarının başvuruları ve mahpusların bizzat mektup yoluyla yaşadıkları hak ihlallerine ilişkin yaptığı başvurular üzerine 28.03.2022, 07.04.2022, 11.04.2022 ve 15.04.2022 tarihlerinde Diyarbakır 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşanan işkence ve kötü muameleye dair hak ihlallerinin tespiti yönündeki çalışma kapsamında ilgili hapis haneye ziyaretler gerçekleştirilmiştir.

2-) Ziyaretlerde mahpuslarla görüşülmüştür. Görüşme yapılan mahpuslar başgardiyen ve infaz koruma memurlarının aralarında bulunduğu kişilerce işkence ve kötü muamele, tehdit ve hakaretlerde bulunduğu belirtilmiştir.

3-) Diyarbakır 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan mahpusların ölçsüz bir şekilde gerçekleştirilen arama sırasında hakaret ve tehditlere maruz bırakıldıkları, ters kelepçe uygulanarak sözlü ve fiziksel şiddetin uygulandığı, müdür ve başgardiyenin odasında infaz memurları grubu tarafından işkence, kötü muamele, hakaret ve tehditlerde bulunduğu mahpus anlatımı ve sağlık raporlarından görülmektedir.

4-) Mahpuslardan Doğan Özbahçeci - Ümit Özkan - Mehmet Kasım Arslan elleri kelepçeli bir şekilde, şüpheli infaz koruma memurlarınca odalarından çıkartılmış ve başgardiyen ile müdürün odasına götürüldükten sonra, yere yatırılıp şiddete maruz kaldıkları belirtilmiştir. Bu husus, görüntü kayıtlarıyla tespit edilmesi mümkündür.

5-) Mahpusların oda, koridor ve diğer yerlerde darp edildikten sonra, bir kısım infaz koruma memurlarınca fiziki şiddete maruz kaldıkları, alınan sağlık raporlarından görülmektedir.

6-) Yukarıda ayrıntılarıyla izah ettiğimiz hususlar gereğince, ÖHD(Özgürlük İçin Hukukçular Derneği) Diyarbakır Şubesi, Diyarbakır Barosu Başkanlığı, İHD Diyarbakır Şubesi tarafından Diyarbakır T3 Cezaevine ilişkin ayrıntılı hazırlanan raporu ekte sunuyoruz.

İşkence Suçu (TCK 94)

Birleşmiş Milletler - İşkenceye Karşı Sözleşme:

“İşkence, bir kimseye karşı, kendisinden itiraf almak veya üçüncü kişi hakkında bilgi edinmek, kendisinin veya üçüncü kişinin yaptığı veya yaptığandan kuşkulanan bir eylem nedeniyle

cezalandırmak veya kendisini veya üçüncü kişiyi korkutmak veya zorlamak amacıyla veya ayrımcılığa dayanan herhangi bir sebeple, bir kamu görevlisi veya resmî sıfatla hareket eden bir başka kişi tarafından veya bu görevlinin veya kişinin teşviki veya rızası veya muvafakatiyle işlenen ve işlendiği kimseye fiziksel veya ruhsal olarak ağır acı veya ıstırap veren herhangi bir edimdir.”

TCK'nın 94. Maddesi'nde hükmedildiği üzere:

“Bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, aşağılanmasına yol açacak davranışları gerçekleştiren kamu görevlisi hakkında üç yıldan on iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.”

Sonuçları doktor raporuyla belgelenen polis müdahalesinin TCK'nın 94. maddesinde yer alan “İşkence Suçuna” vücut verdiği sabit olup, şüpheli kolluk görevlilerinin anılan madde gereğince cezalandırılması gerekmektedir.

Anayasanın 17/3. Maddesinde;

“Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.”

Hükmüne yer verilerek kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı korunmak istenmiştir. Şüpheli polislerce işbu kanun maddesi de ihlal edilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 3.maddesinde ;

"Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muamelelere tabi tutulamaz." Hükmüne yer verilmiştir. Müvekkile uygulanan muameleler nedeniyle şüpheliler işkence suçunu işlemiş olup, ulusal ve uluslararası mevzuata aykırı davranmışlardır. Bu nedenle şüphelilerin bu muamelelerinin cezalandırılması gerekmektedir.

TCK.94. Maddesinde düzenlenmiş olan işkence suçu re'sen soruşturulan bir suçtur. Yapacağımız suç duyurusuna esas olmak üzere adli makamların bu suça ait delillerin toplanması konusunda azami bir hassasiyet gösterdiği açıktır. Gerek Anayasa Mahkemesi gerekse AİHM 'nin sayısız içtihadında insanlığa karşı suç olarak kabul edilen İşkence Suçu soruşturulması hukuk devletinin en temel gereklerinden biridir.

Anayasa Mahkemesi 28/09/2016 tarihinde Başvuru No:2014/5097 sayılı kararında; Herkesin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğu, Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınmıştır. Anılan maddenin birinci fıkrasında insan onurunun korunması amaçlanmıştır. Üçüncü fıkrasında da kimseye "işkence" ve "eziyet yapılamayacağı, kimsenin "insan haysiyetiyle bağdaşmayan" ceza veya muameleye tabi tutulamayacağı hüküm altına alınmıştır. (Cezmi Demir ve diğerleri, B. No: 2013/293, 17/7/2014, § 80)

Devletin, bireyin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına saygı gösterme yükümlülüğü, öncelikle kamu otoritelerinin bu hakka müdahale etmemelerini yani anılan maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şekillerde kişilerin fiziksel ve ruhsal zarar görmelerine neden olmamalarını gerektirir. Bu, devletin bireyin vücut ve ruh bütünlüğüne saygı gösterme yükümlülüğünden kaynaklanan negatif ödevidir (Cezmi Demir ve diğerleri, § 81).” Diyerek imzacı olan devlete yeniden AİHS'in 3.maddeden doğan yükümlülüklerini hatırlatmıştır.

Son olarak yukarıda ayrıntıları ile yer verdiğimiz işkence suçunun yanı sıra, işkence suçunu işleyen kamu görevlilerinin yanı sıra bu görevliler ile birlikte işkence suçuna göz yuman kamu görevlilerinin de yine sorumluktan kurtulamayacağı aşikardır.

Zira, Yargıtay 8.Ceza Dairesi'nin 05.04.2017 gün ve E. 2016/5680- K. 2017/3721 sayılı kararında; Polis Merkezi'nin Amiri olan ve darp olayını görmesine önleme görevi bulunmasına rağmen müdahale etmeyerek suça iştirak eden sanığın üzerlerine atılı işkence yapmak suçunu işlediğinin gözetileceğine hükmetmiştir.

Yine işkence suçunun psikolojik olarak etkilerinin önemine vurgu yapılan kararda ise; “İşkence olarak, bir kişiye karşı insan onuru ile bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, aşağılanmasına yol açacak davranışlarda bulunulması gerekir. İşkence teşkil eden fiiller aslında kasten yaralama, hakaret, tehdit, cinsel taciz niteliği taşıyan fiillerdir. Ancak bu fiiller ani olarak değil, sistematik bir şekilde ve belli bir süreç içinde işlenmektedir. Bir süreç içinde süreklilik arz eder bir tarzda işlenen işkencenin en önemli özelliği, kişinin psikolojisi, ruh sağlığı, algılama ve irade yeteneği üzerindeki tahrip edici etkilerinin olmasıdır. Bu etkilerin uzun bir süre ve hatta hayat boyu devam etmesi, işkencenin bu kapsamda işlenen fiiline nazaran daha ağır ceza yaptırımını altına alınmasını gerektirmiştir.” şeklinde ifade edilmiştir.

Görevi Kötüye Kullanma Suçu(TCK 257)

5237 sayılı TCK'nın 257. maddesinde kamu görevlisinin görevini yapmaması veya hukuka aykırı olarak görevini ifa etmesini görevi kötüye kullanma suçu olarak belirtilmiştir. Mahpusların uğramış olduğu işkence, insanlık dışı ve kötü muamele, dilekçe hakkının gereğinin yerine getirilmemesi vb nedenlerle infaz koruma memurlarının görevlerinin gereklerine aykırı hareket etmeleri nedeniyle TCK'nın 257.maddesi gereğince cezalandırılmaları gerekmektedir.

Kasten Yaralama Suçu(TCK 86):

Mahpuslara yönelik müdahaleyle TCK'nın 86. Maddesi de ihlal edilmiştir. İş bu maddeye göre;

“kasten başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaktadır”.

Yine TCK m.86'daki kasten yaralama suçu müvekkilin yerine getirdiği kamu görevinin icrası sırasında işlendiğinden (TCK 86/3-c) verilecek cezanın yarı oranında arttırılması gerekmektedir.

Tehdit (TCK 106) :

Mahpuslara yönelik bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Mahpuslara ilişkin yukarıda ayrıntıları belirtilen tehdit içerir söylemler nedeniyle şüphelilerin yargılanması ve cezalandırılması gerekir.

Hakaret (TCK 125) :

Mahpuslara bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır. Mahpuslara yönelik yukarıda ve ekte sunduğumuz rapor içeriğinde belirtilen hakaret içerir söylemler nedeniyle yargılamanın yapılarak cezalandırılmaları gerekir.

Yukarıda ayrıntıları ile bahsetmiş olduğumuz sebeplerden dolayı İşkence, hakaret, tehdit, kamu görevlisinin suçu bildirmemesi, görevi kötüye kullanma ve tespit edilecek diğer suçlarından

sorumlular hakkında gerekli soruşturmanın başlatılmasını talep etme zorunluluğu hasıl olmuştur.

SONUÇ VE TALEP: Yukarıda arz ve izah ettiğimiz nedenlerle öncelikle;

- 1-) Müştekilerin tespiti, ivedilikle sağlık raporlarının ve ifadelerinin alınmasını
- 2-) Soruşturmanın sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi ve müştekiler üzerinde baskı kurulmaması adına kimliği tespit edilen infaz koruma memurlarının soruşturma süresince görevden uzaklaştırılmasını,
- 3-) Yukarıda belirtilen tarih ve saatlerde Diyarbakır 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda görevli bulunan memurların isimlerinin kurumdan istenilmesini,
- 4-) Diyarbakır 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda müştekilerin işkenceye maruz bırakıldıklarını beyan ettikleri bölümlerdeki tarih ve saatlere ilişkin kamera kayıtlarının incelenmesini ve soruşturma dosyasına eklenmesini,
- 5-) Tüm delillerin zaman kaybetmeden toplanmasını, incelenmesini ve koruma altına alınmasını,
- 6-) Sorumlular hakkında etkin bir soruşturma yürütülerek kamu davası açılmasını ve neticeden şüpheli/lerin cezalandırılmasını talep ederiz.

Özgürlük için hukukçular Derneği
Diyarbakır Barosu Başkanlığı
İHD Diyarbakır şube Başkanlığı